

Ekološka udruga Eko-Karašica

STRATEŠKI PLAN 2024- 2027.

Ekološka udruga Eko-Karašica
Petra Zrinskog 23, 31551 Belišće
<https://eko-karasica.hr/>

ekokarasica@hotmail.com

I. UVOD U STRATEŠKI PLAN

II. PREGLED POSTIGNUĆA ORGANIZACIJE

III. ANALIZA STANJA U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA I OČUVANJA PRIRODE

IV. VIZIJA, MISIJA, VRIJEDNOSTI I PRINCIPI DJELOVANJA

V. STRATEŠKI I PROGRAMSKI CILJEVI 2024 – 2026.

VI. DIONICI ORGANIZACIJE I CILJNE SKUPINE (nije na web stranici)

VII. EVALUACIJA I MONITORING

I. UVOD U STRATEŠKI PLAN

Pravo na zdrav okoliš ustavno je pravo svih građanki i građana Republike Hrvatske, a upravo je to polazišna točka ekološke udruge Eko-Karašica. Udruga je osnovana s ciljem jačanja uloge javnosti u ostvarivanju ustavnog prava na zdrav okoliš. Udruga djeluje na području gradova Belišće i Valpovo, ali svojim aktivnostima i suradnjom s drugim eko-udrugama svoju djelatnost vidi u okviru čitave regije. Pored brige o zaštiti okoliša udruga će promicati koncepciju održivog razvoja te ukazivati na problematičnost nekontroliranog ekonomskog rasta pomoću teorije odrasta koja teži razumijevanju integrirane prirodno-društvene stvarnosti.

II. PREGLED DOSADAŠNJIH POSTIGNUĆA

Od početka djelovanja Eko-Karašice vodimo kampanju „Za čisti zrak u Belišću i Valpovu“ u sklopu koje upozoravamo na lošu kvalitetu zraka u Belišću i Valpovu te kroz javne stručne tribine nudimo rješenja za taj problem.

Ukazali smo na dugogodišnji problem održivosti rijeke Karašice i pokrenuli kampanju pod nazivom „Karašica rijeka, a ne kanal“ koja je dobro prihvaćena od građana Belišća i Valpova.

Radili smo na educiranju mladih kroz brojna edukativna predavanja o bioraznolikosti te o zaštiti vode, tla i zraka. Potaknuli smo osnivanje školske zadruge u valpovačkoj osnovnoj školi u sklopu koje se učenici bave ekološkim vrtlarstvom, pčelarstvom i voćarstvom.

Redovito smo održavali javne tribine pod nazivom „Kakvu vodu pijemo u Valpovu i Belišću“ te smo kroz njih utjecali na poboljšanje kvalitete vode iz javnih vodovoda.

Kroz javna stručna predavanja upoznali smo građane s problemom zagađenja bukom, problematikom azbesta u okolišu. Udruga je ukazivala i na važnost pravilnog zbrinjavanja azbestnih ploča i cijevi na području Valpova i Belišća.

Ukazivali smo na loše politike gospodarenja otpadom na lokalnoj i nacionalnoj razini. Potaknuli smo redovito godišnje čišćenje divljih deponija na području grada Valpova.

Redovito smo Izvještavali javnost o stanju okoliša na području gradova Belišće i Valpovo. Pažnja je, proteklih godina, bila posebno usmjerena na kvalitetu zraka i vode. Ekološka udruga Eko-Karašica se pozicionira kao „watchdog“ organizacija zahvaljujući jačanju kapaciteta organizacije i provedbom aktivnosti koje bitno utječu na svijest građana o važnosti tema kojima se bavimo i vrijednosti koje promoviramo.

Provodili smo zagovaračke aktivnosti i aktivnosti izvještavanja koje su bile usmjerene ka građanima dva grada s ciljem da aktiviramo što više građana u procese mijenjanja lokalnih i regionalnih politika održivog razvoja i ekologije općenito.

Udruga promiče i popularizira sve načine zdravog življenja, te potiče korištenje obnovljivih prirodnih izvora energije. Kroz stručna predavanja udruga nastoji ukazati na opasnost od neprimjerene upotrebe pesticida, te utječe na lokalne zajednice da i same pojačaju kontrolu korištenja pesticida i tako upozorava na važnost razvoja ekološke poljoprivrede. Eko-Karašica podržava i promiče daljnju izgradnju biciklističkih staza i povezivanje postojećih biciklističkih staza u širu biciklističku mrežu.

III. ANALIZA STANJA U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA I OČUVANJA PRIRODE

Grad Belišće je od svojeg osnutka 1884. bio industrijsko mjesto koje je kroz raznolike industrijske pogone u zadnjih 140 godina postalo važno industrijsko središte. S razvojem industrije došlo je i do negativnog utjecaja na okoliš osobito od početka šezdesetih godina kada je u Belišću počela s radom tvornica poluceluloze, papira i ambalaže od valovitog kartona. Tvornica je s jedne strane omogućila veliki broj radnih mjesta i izgradnju grada, a s druge strane je imala vrlo negativan utjecaj na kvalitetu zraka i kvalitetu tla o čemu svjedoče dva jezera crne lužine koja su se upila u tlo na rubnim dijelovima grada. Ta se crna lužina povremeno ispuštala i u rijeku Dravu. Onečišćenje zraka neugodnim mirisima prisutno je u Belišću gotovo 60 godina, a unazad nekoliko godina došlo je do drastičnog pogoršanja kvalitete zraka zbog smrada koji se širi zbog neadekvatne prerade industrijskog mulja koji dolazi iz tvornice papira.

Loša lokalna i nacionalna politika gospodarenja otpadom dovela je do toga da je deponija smeća u Belišću postala jedna od najvećih u Republici Hrvatskoj i krajnje je vrijeme da započne njena temeljita sanacija koja će dovesti do njenog što skorijeg zatvaranja jer njezino neprekidno širenje ozbiljno narušava bioraznolikost na području gradova Belišće i Valpovo.

Grad Valpovo ima dugu povijest agrarnog i trgovačkog središta od srednjeg vijeka do današnjih dana. Intenzivna poljoprivreda (upotreba velike količine pesticida i umjetnog gnojiva) u drugoj polovici 20. stoljeća narušila je kvalitetu poljoprivrednog tla i negativno utjecala na bioraznolikost. Stoga je potrebno provesti zelenu tranziciju na tom području.

Gradovi Valpovo i Belišće smjestili su se između dvije rijeke Drave i Karašice. Rijeka Karašica je unazad nekoliko desetljeća postala jako ugrožena zbog slabog protoka vode i čestih zagađenja gnojnicom te joj prijete da izgubi status rijeke i postane vodni kanal. Rijeke Drava i Karašica imaju veliki potencijal kada je u pitanju eko turizam osobito od 2021. godine kada je UNESCO proglasio rezervat biosfere Mura-Drava-Dunav u sklopu kojeg je rijeka Drava prepoznata kao Europska Amazona.

Udruga se ne misli zatvoriti samo u lokalnu problematiku jer kako to pokazuje ekološka problematika rijeke Drave nijedan se ekološki problem ne može rješavati na uskom području jer ekološka problematika zahtjeva širu suradnju. Stoga će upravo rijeka Drava i njezine pritoke biti poveznice za širu suradnju s brojnim hrvatskim ekološkim udrugama i za međunarodnu suradnju s austrijskim, slovenskim i mađarskim eko-udrugama.

Od ulaska HR u EU uvedeni su standardi za očuvanje okoliša i uvršteni su u strateške dokumente RH. Eko Karašica je svoje temeljne dokumente uskladila sa spomenutim standardima i sve planirane aktivnosti provodi u skladu sa lokalnom, regionalnom i nacionalnom politikom:

- Strategija razvoja Osječko-baranjske županije
- Strategija zaštite okoliša Osječko-baranjske županije
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije
- Nacionalna strategija zaštite okoliša
- Europske strategije i dokumenti koji uređuju zaštitu okoliša
- Međunarodne konvencije
- Strategija udruge

IV. MISIJA, VIZIJA, VRIJEDNOSTI I PRINCIPI DJELOVANJA

MISIJA

Misija Udruge je promoviranje očuvanja prirode i zaštite okoliša te jačanje uloge javnosti na području gradova Belišća i Valpova po pitanju zaštite okoliša.

VIZIJA

Naša vizija je dovesti u ekološku ravnotežu čovjeka i prirodu na području gradova Belišće i Valpovo. Želimo istinski djelovati lokalno kako bi poboljšali globalnu ekološku situaciju. Svojim aktivnostima i suradnjom s drugim eko-udrugama i ostalim dionicima zajednice svoju djelatnost vidimo u okviru čitave regije. Ekološku ravnotežu ćemo postići kroz koncepciju održivog razvoja i stalno ukazivanje na problematičnost nekontroliranog ekonomskog rasta korištenjem *teorije odrasta* (Degrowth theory) koja teži razumijevanju integrirane prirodno-društvene stvarnosti.

VRIJEDNOSTI I PRINCIPI DJELOVANJA

Prefiks eko, udruga ne nosi samo zbog toga što je on gotovo nezaobilazan u svim nazivima ekoloških udruga nego i zbog toga što taj prefiks u svom iskonskom grčkom značenju znači kuća i dom, a upravo udruga Eko-Karašica kroz svoje djelovanje nastoji gradove Belišće i Valpovo učiniti zdravim i ugodnim domom za življenje u potpunom skladu s prirodom. Naše vrijednosti se zasnivaju na očuvanju prirode i okoliša kao javnog dobra, a principi djelovanja su u potpunosti usklađeni s borbom za javne interese. Naše vrijednosti počivaju na najvišim vrednotama ustavnog poretka Republike Hrvatske među kojima se nalazi očuvanje prirode i čovjekova okoliša. Naši principi djelovanja su u istinskom djelovanju na lokalnoj razini kako bi zajedno sa svim ljudima na ovoj jedinoj planeti Zemlji poboljšali globalnu ekološku situaciju. Naše djelovanje je povezano i s područjima: obrazovanja, znanosti, društvenim kapitalom lokalne zajednice, ljudskim pravim i razvojem demokratske političke kulture.

V. STRATEŠKI CILJEVI 2024.- 2027.

STRATEŠKI CILJ 1: Utjecaj na javne politike i provođenje zagovaračkih kampanja

STRATEŠKI CILJ 2: Očuvanje Rezervata biosfere Mura, Drava i Dunav

STRATEŠKI CILJ 3: Senzibilizacija mladih i građana o očuvanja prirode i zaštite okoliša

STRATEŠKI CILJ 4: Kontinuirani organizacijski razvoj i unaprjeđenje upravljanja organizacijom

STRATEŠKI CILJ 1.

Specifični cilj 1. Gospodarenje otpadom

Aktivnosti:

- sudjelovanje u kreiranju planova sanacije deponije u Belišću kroz komunikaciju sa JLS
- organiziranje javnih tribina vezanih uz sanaciju deponija Belišće
- organiziranje kampanje STOP jednokratnoj plastici
- organiziranje radionica u osnovnim i srednjim školama na temu jednokratne plastike
- organiziranje javnih događanja i predavanja o jednokratnoj plastici
- zagovaranje tematske sjednice Saborskog odbora o gospodarenju muljem u 2025. godini
- organiziranje i provedba analize kritičnih točaka zagađenja okoliša u lokalnoj zajednici koji su izvori potencijalnih eko katastrofa

STRATEŠKI CILJ 2.

Specifični cilj 1. Briga o kvaliteti zraka i vode

Aktivnosti:

- suradnja sa nadležnim institucijama koji brinu o kvaliteti zraka i vode
- sudjelovanje u kreiranju akcijskog plana za poboljšanje kvalitete zraka u Belišću i Valpovu kroz komunikaciju sa JLS
- analiziranje postojećeg akcijskog plana za poboljšanje kvalitete zraka
- izrađen dokument sa prijedlozima novih rješenja za postizanje bolje kvalitete zraka i vode do kraja 2025.
- uključivanje građana u analizu i izradu novih prijedloga kroz javnu tribinu
- pravodobno izvještavanje javnosti o onečišćenju zraka i vode putem službene stranice, društvenih mreža i lokalnih medija
- pokrenuti aktivnosti za nabavu mjerne stanice za mjerenje kvalitete zraka
- provedba kampanje “Karašica, rijeka, a ne kanal”
- organiziranje javnih predavanja i stručnih skupova o Rezervatu biosfere Mura, Drava i Dunav
- kroz kampanju „Budi zDrava“ promovirati rijeku Dravu kao Europsku Amazonu. Poticati regionalnu suradnju na temu rijeke Drave kao Europske Amazone
- organiziranje javnih predavanja i stručnih skupova o bioraznolikosti
- prezentacija istraživanja o ugroženim vrstama na području Slavonije i Baranje
- pokrenuti razmjenu sjemena starih sorti

STRATEŠKI CILJ 3.

Specifični cilj 1. Poticanje osnivanja i podrška u radu školskih zadruga

Aktivnosti:

- Poticanje razvoja školskih zadruga u lokalnoj zajednici
- Sudjelovanje u radu školske zadruge osnovne škole Valpovo
- Organizacija predavanja i radionica u odgojno obrazovnim ustanovama na temu biološke raznolikosti.
- Razvijanje znanja i vještine terenskog rada pri čemu se sudionike potiče na kritičko i analitičko promišljanje, timski i individualni rad pri čemu se primjenjuju suvremene odgojno-obrazovne prakse u radu s djecom
- Utjecati na razvoj empatije i odgovorno ponašanje prema svim živim bićima, razvijati svijest o važnosti proaktivnog djelovanja svakog pojedinca u očuvanju prirode i okoliša
- Poticati proaktivnost djece u vlastitom okruženju, poticati inventivan pristup rješavanju problema te uključivati djecu u zajedničko stvaranje novih edukativnih programa prema vlastitim željama i potrebama

Specifični cilj 2. Promocija i povezivanje kulture i umjetnosti sa važnosti očuvanja prirode te senzibilizacija građana i javnosti

Aktivnosti:

- suorganizacija ForestArt Festivala
- organiziranje i vođenje tematskih eko pub-kvizova
- pružiti podršku u provedbi aktivnosti ocd-a na lokalnoj razini koji su povezani s temama održivog razvoja, ekologije i razvoja lokalne zajednice u skladu sa prirodnim resursima

STRATEŠKI CILJ 4.

Specifični cilj 1. organizacijski razvoj

Aktivnosti:

- Osigurati dva radna mjesta na pozicijama Koordinatora udruge i administrativnog suradnika
- Osigurati stalni prostor za udugu
- Prijavljivanje na natječaje za projekte na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini

- Jačanje ljudskih resursa organizacije kroz edukacije i studijska putovanja. Osnaživati ljudske potencijale (identificirati osobe koje imaju specifična znanja, vještine i/ili interese te ih usmjeravati u tom pogledu; provoditi aktivnosti edukacije članova Udruge po pitanju rada u Udruzi, prikupljanja sredstava, samoinicijative u traženju partnerskih suradnji itd.) Podupirati i organizirati cjeloživotno obrazovanje članova i zaposlenika Udruge, posebno u područjima stručnog usavršavanja i popularizaciju znanosti, znanosti, rada s djecom, komunikacije znanosti, novih tehnologija, međunarodnih suradnji, pisanja i provođenja projekata te radu u Udruzi općenito
- Kontinuirani razvoj novih projekata i aktivnosti koji uključuju aktualne teme i izazove svijeta u kojemu živimo
- Osigurati financiranje za kontinuirano i neprekinuto provođenje programa

Specifični cilj 2. utjecaj organizacije u lokalnoj zajednici

Aktivnosti:

- Povezivanje i partnerstvo sa drugim ocd- ima na lokalnoj i nacionalnoj razini
- Održavati postojeća partnerstva i suradnje na nacionalnoj i međunarodnoj razini
- Aktivno tražiti nove partnere i prihvaćati kvalitetna predložena partnerstva na projektima, javnim nastupima, okruglim stolovima, konferencijama, seminarima, tribinama, terenskim istraživanjima i drugim oblicima partnerske suradnje
- Razvijati međusektorske suradnje s pojedincima, udrugama, tvrtkama i institucijama
- Pokrenuti i voditi program za volontere, uključivanje volontera u rad Udruge kroz volonterske aktivnosti i edukacije za volontere, jačanje svijesti javnosti o vrijednostima volonterstva kroz obrazovanje i promociju, izgradnja kapaciteta za volontiranje kroz savjetovanje o volonterskim programima, treninge o volontiranju, suradnja s obrazovnim institucijama na implementiranju aktivnosti koje razvijaju kompetencije za povećanje društvenog kapitala
- Dodatno povećati medijsku vidljivost i prepoznatljivost udruge kroz kvalitetne i provjerene sadržaje koji povećavaju vidljivost znanstvenih i stručnih tema u javnosti; Stabilan rast broja novih i zadržavanje broja stalnih pratitelja na društvenim mrežama; Povećati broj suradnji sa znanstvenicima i stručnjacima na kreiranju sadržaja za javnost; Povećati kvalitetu komunikacije sa čitateljima i medijima ;povećana vidljivost Udruge u javnosti kroz reagiranje na probleme i situacije u društvu ; Održati dobar ugled Udruge u široj javnosti

VII. EVALUACIJA I MONITORING

Monitoring provedbe Strateškog plana obavljat će Upravni odbor Udruge, stalnim praćenjem kontinuiteta provedbe predviđenih aktivnosti.

Na temelju Strateškog plana izrađivat će se Operativni planovi za svaku godinu i to u realnim vremenskim okvirima.

Evaluacija će se provoditi dva puta godišnje na tematskim sjednicama Upravnog odbora.

Upravni odbor će nakon svake tematske sjednice izraditi dokument o evaluaciji s prijedlozima za poboljšanje provedbe zadanih aktivnosti i procjenom dosadašnje provedbe te provjeriti jesu li provedene aktivnosti u skladu s Operativnim planom.